

Meeste hout komt niet uit het bos

In 2019 is 3,2 miljoen m³ hout met schors beschikbaar gekomen vanuit het beheer en onderhoud van bomen, bos en andere (landschapelijke) beplantingen. Ook het hout dat vrijkomt bij de omvorming van bos en beplantingen naar ander landgebruik is onderdeel van dit volume. Dit blijkt uit de statistieken die Probos bekend maakte in haar Bosberichten. Vaak wordt het bos als belangrijkste bron van Nederlands hout gezien, maar in Nederland met een beperkt bosoppervlak komt het meeste hout juist van buiten het bos. Hout dat vrijkomt bij kap en snoeiwerkzaamheden in tuinen en de openbare ruimte in de bebouwde omgeving, maakt namelijk ook deel uit van het totale volume. In 2019 kwam bijvoorbeeld 52 procent van het houtvolume van buiten en 48 procent uit het bos. Het beschikbare Nederlandse houtvolume bestaat voor 70 procent uit rondhout en voor 30 procent uit houtige biomassa in de vorm van chips en shreds.

Omvorming naar andere landgebruiksvormen of natuurtypen is een belangrijke reden van het vrijkomen van de houtige biomassa uit bos, natuur en landschap. Bij regulier bosbeheer wordt houtige biomassa van takken en toppen nog steeds weinig geoogst. De komende jaren wordt het volgens Probos interessant te zien welk effect de verhoogde aandacht voor hoogwaardige toepassing van Nederlands hout, zoals geformuleerd in de Nationale Bossenstrategie, zal hebben op de toepassing van Nederlands hout.

Land van Ons wil verder uitbreiden

Land van Ons lanceert de campagne 'Groene meters Maken', waarin de coöperatie burgers oproept om grond te kopen of te geven met als doel de biodiversiteit in Nederland duurzaam te herstellen. Burgercoöperatie Land van Ons heeft de afgelopen twee jaar al meer dan 100 hectare landbouwgrond kunnen kopen, dankzij de 15.000 burgers die zich sinds de oprichting in 2019 aansloten bij de coöperatie. Maar de coöperatie wil meer: in 2030 minimaal een omvang van 300.000 ha. Dat is 15 procent van alle landbouwgrond in Nederland. Land van Ons wil daar substantieel aan bijdragen. Om sneller stappen te zetten richting dat doel, heeft Land van Ons de campagne 'Groene meters Maken' gelanceerd, waarin de coöperatie burgers oproept zich aan te sluiten en om landbouwgrond te kopen of te geven. Volgens Land van Ons is het agrarische landschap toe aan een andere benadering. Zolang de politiek het laat afweten, moeten burgers in actie komen, is het idee. Als iedereen een klein bedrag investeert zou er genoeg geld moeten zijn om landbouwgrond te kopen en deze vervolgens dusdanig te bewerken dat de biodiversiteit er beter van wordt. Met de inleg van de deelnemers heeft Land van Ons tot nu toe elf percelen aangekocht verspreid door Nederland.

Meer toiletten in de natuur

Natuurmonumenten en de Maag Lever Darm Stichting gaan samen zorgen voor meer toiletten in Nationale Parken en bij drukbezochte natuurgebieden. Tijdens een groot gedeelte van de coronacrisis was de horeca dicht en met een tekort aan openbare toiletten, deden mensen noodgedwongen hun behoefte in de natuur. Bovendien is voor veel mensen met maag- en darmproblemen een gebrek aan openbare toiletten een belangrijke drempel om de natuur in te gaan. De Toiletalliantie, een initiatief van de Maag Lever Darm Stichting, pleit ervoor dat er in stadscentra en in verblijfsgebieden als parken om de 500 meter een toilet moet zijn. Eerder dit jaar lanceerden zij ook een toiletnorm voor natuur- en recreatiegebieden: om de 25 km een toilet langs fietspaden en om de 5 km langs wandelpaden. Die norm wordt nu niet gehaald. De meer dan dertig natuurtoiletten die nu worden geplaatst zijn volgens de alliantie "een mooie eerste stap, maar uiteindelijk zijn provincies en landeigenaren nodig om volledig aan de norm te voldoen". De Toiletalliantie bestaat uit twintig maatschappelijke organisaties en wil uiterlijk in 2023 voldoende openbare toiletten in Nederland hebben. www.iederewctelt.nl

Rondhoutveilig gaat door

De 26e editie van de Nederlandse Rondhoutveiling vindt plaats op zaterdag 26 februari 2022. Leden van de Bosgroep en andere geïnteresseerden kunnen hun hout nog tot 31 december 2021 aanmelden bij de keurmeesters via houtveiling@bosgroepen.nl. Het is nog niet bekend of de veiling in februari fysiek zal plaatsvinden of dat het, net als vorig jaar een 'hybride veiling' wordt. Wel is zeker dat Alexander Pechtold weer de veilingmeester zijn.

Certificering van koolstofvastlegging door nieuw bos

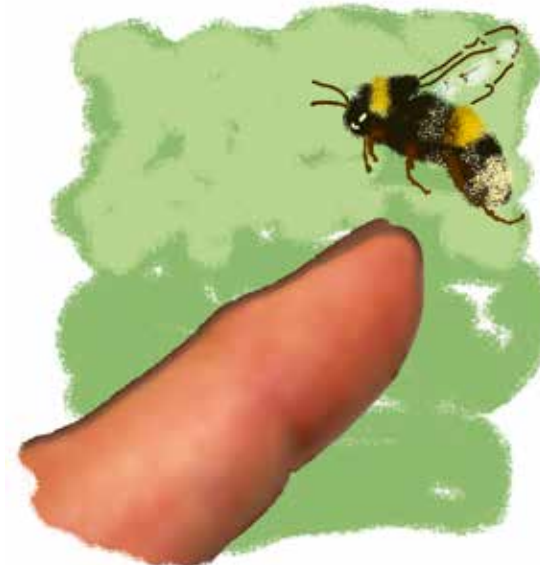
Staatsbosbeheer heeft voor het eerst de koolstofvastlegging van een nieuw bos in Nederland laten certificeren. Het gaat om een voormalige akker van 4,2 hectare in Steenwijkerwold. In de winter van 2020-2021 is daar nieuw bos aangeplant met onder andere eik, beuk, linde, esdoorn, hazelaar en noot. Dit bos legt in de komende 100 jaar ruim 3.500 ton CO₂ vast. Het is voor het eerst in Nederland dat er koolstofcertificaten worden verstrekt voor de aanplant van nieuw bos. CO₂-certificaten zijn een vergunning om koolstofdioxide te mogen uitstoten. Bedrijven die CO₂ uitstoten, kunnen die certificaten kopen en betalen daarvoor een bedrag per ton CO₂. De certificaten worden door Stichting Buitenfonds overgedragen aan een bedrijf dat werkt aan een verkleining van zijn CO₂-footprint. In ruil daarvoor betalen zij voor de aanleg en jarenlang beheer van het bos. Frank van Hedel van Buitenfonds: "We zien de afgelopen jaren al veel interesse vanuit het bedrijfsleven om te helpen met de financiering van nieuw bos in Nederland. Met de mogelijkheid om hier ook koolstofcertificaten voor terug te krijgen, hopen we dat de realisatie van nieuw bos een extra impuls zal krijgen." De certificaten zijn toegekend door de Stichting Nationale Koolstofmarkt. Deze stichting is een resultaat van de in 2017 gesloten Green Deal Nationale Koolstofmarkt. Twee ministeries besloten samen met 18 marktpartijen de mogelijkheden te onderzoeken voor een binnenlandse vrijwillige koolstofmarkt, waar CO₂-certificaten worden verhandeld. Zo kan iedereen die een bijdrage wil leveren aan het tegengaan van de klimaatcrisis, certificaten kopen en daarmee de aanleg van nieuwe natuur in Nederland stimuleren. Het bos in Steenwijkerwold is het eerste bosproject dat certificaten heeft ontvangen van de stichting.

Bosgroep in de clinch met RVO over steenmeel

RVO heeft de subsidieaanvraag van de Bosgroep Midden Nederland voor bosrevitalisering onder de Regeling Versneld Natuurherstel afgewezen. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland meent dat de Bosgroep onvoldoende aannemelijk kan maken dat de aanpak tot natuurherstel leidt. Kern van de zaak is dat de regeling toediening van steenmeel in alle gevallen verplicht. De Bosgroep vindt juist dat de wetenschap nog niet heeft bevestigd dat toepassing van steenmeel in bossen effectief is. De Adviescommissie van RVO ziet dat anders. De Bosgroep is teleurgesteld met het besluit omdat ze juist graag aan de slag wil om de bossen van de leden een positieve impuls te geven. In december wordt de tweede tranche van de regeling Versneld Natuurherstel geopend. De Bosgroep beraadt zich nog of ze daar op willen indienen.

Bijentelling wint prijs voor burgerwetenschap

De Nationale Bijentelling is uitgeroepen als winnaar van de NWO Communication Initiative Award 2021. De jury roemt het initiatief om de innovatieve wijze waarop het een breder publiek bereikt, en noemt het project 'een toonvoorbeeld van citizen science'. De prijs belooft wetenschappers voor hun inzet en de wijze waarop ze anderen inspireren op het gebied van wetenschapscommunicatie. De Nationale Bijentelling ontvangt als winnaar een bedrag van € 10.000, bedoeld voor communicatieactiviteiten. De Nationale Bijentelling is een initiatief van bijenexperts Koos Biesmeijer en Vincent Kalkman van Naturalis. Bij het jaarlijkse evenement kan iedereen in Nederland meedoen aan wetenschappelijk onderzoek. Een landelijke campagne maakt het brede publiek bewust van het belang van de wilde bijen voor ons voedsel, en zet jong en oud aan het werk om een half uur de verschillende soorten bijen te tellen in de eigen tuin. Volgens de jury brengen de onderzoekers op deze manier een belangrijk en urgent onderwerp, de biodiversiteitscrisis, direct de huiskamers in van alle Nederlanders. De jury is lovend over het gemak waarmee deelnemers mee kunnen doen met het onderzoek. "Met dit initiatief weten de onderzoekers een zeer breed en divers publiek te bereiken, dat kennis maakt met de wetenschap én de natuur. Daarnaast vergroten de onderzoekers niet alleen de betrokkenheid van de samenleving bij wetenschappelijk onderzoek, maar roepen ze ook op tot bescherming van de bij, en geven ze daar concrete handvatten voor", aldus de NWO-jury. De jury ziet hierin een toonvoorbeeld van citizen science. De Nationale Bijentelling is een jaarlijks terugkerend onderzoek van Naturalis, LandschappenNL, IVN Natuureducatie en Natuur & Milieu en uitgevoerd door burgers. Het onderzoek geeft wetenschappers inzicht in de trends van bijenpopulaties in Nederland. Door meer te weten te komen over de stand van de bijen in ons land, kan de bij beter worden beschermd. De bijentelling wordt georganiseerd in samenwerking met EIS Kenniscentrum Insecten en Waarneming.nl.

Areaal groeit, natuurkwaliteit blijft achter

Het areaal natuur in Nederland breidt steeds verder uit. In 2020 is er 2.850 hectare nieuwe natuur bijgekomen. Tot en met 2020 is bijna 45.000 hectare natuur binnen het Natuurnetwerk Nederland ingericht. Dit blijkt uit de zevende editie van de Voortgangsrapportage Natuur waarin Rijk en provincies verslag doen over hoe het nu gaat met de natuur. In het Natuurpact hebben Rijk en provincies afgesproken om tot 2027 80.000 extra hectare natuur op land aan te leggen binnen het Natuurnetwerk Nederland. Deze extra nieuwe natuur zorgt voor versterking en behoud van (kwetsbare) natuur en biodiversiteit. Voor de periode 2021-2027 betekent dit dat er nog een restant is van 35.000 hectare. Om het doel in 2027 te halen, moet het tempo van inrichten omhoog, vinden de overheden. Voor die versnelling hebben provincies en Rijk een speciale taskforce opgericht om de taakstelling te realiseren. Deze taskforce moet oplossingen vinden voor een aantal belangrijke obstakels. Bij de verwerving en inrichting van nieuwe natuur krijgen provincies bijvoorbeeld te maken met stijgende grondprijzen, een te lage grondmobiliteit en een tekort aan ruilgronden. Grondeigenaren zijn niet altijd bereid om grond te verkopen of om hun land om te zetten naar natuur. Provincies zetten daarom in op versnellingsstrategieën, verwervingsinstrumenten en extra personele capaciteit. Het areaal mag dan groeien, maar uit de voortgangsrapportage blijkt ook dat de natuurkwaliteit op het niveau van de doelen van de Vogel- en Habitatrichtlijn onvoldoende is. De hoop is nu gevestigd op de kwaliteitsimpuls die er uit bestaat om tot en met 2030 drie miljard te investeren (Programma Natuur) in extra natuurherstel en -ontwikkeling, vooral in en rondom stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

Groot broedsucces wilde zwanen

Een paar wilde zwanen broedde dit jaar in het Fochteloërveen en wist maar liefst vier kuikens groot te brengen. Opmerkelijk omdat de Nederlandse broedpopulatie uit slechts enkele paren bestaat die met wisselend succes kuikens groot weten te brengen. Nog niet eerder werden vier wilde zwanen kuikens waargenomen en grootgebracht in Friesland. In het voorjaar werden meerdere paren wilde zwanen waargenomen. Slechts één paar bouwde een nest. Al gauw werd het paar gespot door fotografen en bezoekers en werd het paar verstoord. Het paar waagde vervolgens nog een poging op een meer beschutte plek. Begin zomer werden vier kuikens gezien. Om de rust voor de familie te bewaren hielden boswachters en bezoekers het nieuws nog stil. De vier kuikens zijn uiteindelijk allemaal groot geworden en inmiddels uitgevlogen. De boswachters zeggen heel blij te zijn dat deze soort een veilige broedplek heeft

gevonden in het Fochteloërveen. Deze veiligheid was vooral te danken aan de relatief natte omstandigheden in het voorjaar en de zomer. Wilde zwanen zijn slanker dan knobbelzwanen en groter dan kleine zwanen. De wilde zwaan heeft een opvallende geelzwarte snavel. De vogels broedden in waterrijke gebieden voornamelijk in Scandinavië en Rusland en overwinteren in Nederland. Bij de plassen en veenmoerassen voeden ze zich met waterplanten en grassen. Op de omliggende akkers vinden ze granen. Rust en ruimte is van groot belang voor deze soort.

Wellicht nog meer geld voor groene buitengewoon opsporingsambtenaren

Er lijkt volgens de Federatie Particulier Grondbezit een meerderheid in de Tweede Kamer te zijn voor betere uitrusting van en grotere capaciteit bij groene Boa's. Dat bleek op 24 november bij de begrotingsbehandeling van Justitie en Veiligheid. Rond Prinsjesdag bleek er al 5,5 miljoen euro voor meer groene Boa's gereserveerd te zijn. De Federatie Particulier Grondbezit heeft samen met andere groene particuliere Boa-werkgevers (Natuurmonumenten, Landschappen NL, de Jagersvereniging, Sportvisserij NL, Leisurelands en Nationaal Park de Hoge Veluwe) laten weten dat de inzet voor groene Boa's wordt gewaardeerd, maar dat de 5,5 miljoen euro niet voldoende is om de afname van het aantal groene Boa's te stoppen, extra capaciteit in het buitengebied te creëren en de benodigde betere uitrusting (van opleiding tot portofoons) te realiseren. Daarom heeft de coalitie bij het ministerie gevraagd om nog eens eenzelfde bedrag uit te trekken voor de groene Boa's voor voldoende uitrusting, opleiding en tegemoetkoming voor kosten van bijvoorbeeld vrijwillige Boa's. Ook heeft de werkgeverscoalitie benadrukt dat extra capaciteit die nu bij de politie wordt gecreëerd, ook specifiek ingezet moet worden in het buitengebied. Anders blijft het dweilen met de kraan open. Ondermijnende criminaliteit en recreatiedruk blijven groeiende fenomenen die we als samenleving nog lang niet de baas zijn.